

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 79 0 К 003914 25 Квлз
Бања Лука, 24.12.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић, као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, Светлане Марић, Биљане Мајкић Маринковић и др Владимира Симовића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Ање Давидовић, у кривичном предмету против осуђеног М. Л., због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости који је изјавио бранилац осуђеног, адвокат Гордан Јовишевић из Бања Луке, против правоснажне пресуде Окружног суда у Приједору број 79 0 К 003914 24 Кж од 25.11.2024. године, у сједници вијећа одржаној дана 24.12.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Козарској Дубици број 79 0 К 003914 23 К од 12.07.2024. године оптужени М. Л. је оглашен кривим да је, у вријеме, на мјесту и на начин описан у изреци те пресуде, починио кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 64/17, 15/21 и 89/21, у даљем тексту: КЗ РС), за које дјело му је изречена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци. На основу члана 82. и 207. став 8. КЗ РС од оптуженог су трајно одузети предмети описани у изреци пресуде, док је на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) оптужени обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 630,00 КМ и на име судског паушала износ од 300,00 КМ, у року од 30 дана по правоснажности пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Побијаном пресудом Окружног суда у Приједору број 79 0 К 003914 24 Кж од 25.11.2024. године, одбијена је жалба браниоца оптуженог и потврђена првостепена пресуда Основног суда у Козарској Дубици број 79 0 К 003914 23 К од 12.07.2024. године.

Против правоснажне пресуде, захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат Гордан Јовишевић из Бања

Луке, због повреде Кривичног законика и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, с приједлогом да Врховни суд Републике Српске уважи Захтјев, преиначи другостепену пресуду тако што ће оптуженог ослободити од оптужбе, или укине другостепену и првостепену пресуду и предмет врати на ново одлучивање.

Примјерак Захтјева са списима предмета је достављен на одговор републичком јавном тужиоцу у смислу одредбе члана 353. став 1. ЗКП РС.

Републички јавни тужилац Бранко Митровић је у одговору на Захтјев предложио да се Захтјев одбије као неоснован, у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се примјеном одредби члана 354. став 1. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позива подносилац Захтјева, те након што је размотрио списе предмета са пресудом против које је Захтјев поднијет, одлучио је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. ове законске одредбе. Ограничењима из става 2. искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Захтјев браниоца осуђеног у конкретном случају је поднесен по оба законска основа, односно због повреде Кривичног законика, при чему та повреда није прецизирана на неки од облика прописаних одредбом члана 312. ЗКП РС, а ни образложена у тексту Захтјева, те због по повреде права на одбрану из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Захтјев није основан.

Наиме, у односу на повреду права на одбрану, Захтјев спорним види образложење одлуке првостепеног суда да одбије приговор одбране којим се указивало на околност да осуђени формално није испитан у својству осумњиченог прије подизања оптужнице из разлога што у наведеном предмету није донесена наредба о спровођењу истраге. Према схватању одбране, радња испитивања, као ни друге радње предузете прије подизања оптужнице нису законите због тога што, услед изостанка поменуте наредбе, истрага у конкретном предмету није ни отворена. Посредно се даље оспорава и образложење одлуке другостепеног суда којом се прихвата образложење првостепене пресуде те одбија жалбени приговор истакнут у истом правцу, што ће бити предмет разматрања у оквиру овог ванредног правног лијека.

Прије свега, овај суд подсјећа да, према пракси Европског суда за људска права, суштински захтјев који се пред виши суд поставља је да суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од одлучног значаја (Европски суд, Хелле против Финске, 1997-VIII, 26 EHRR 159) и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, Линднер I Хаммермауер против Румуније, ХУДОЦ [2002]).

У конкретном случају, побијана другостепена пресуда садржи детаљне разлоге за одбијање истакнутог жалбеног приговора на страници 2. образложења. Тако се истиче да нису основани жалбени приговори да оптужени није саслушан у својству осумњиченог јер таква тврдња нема упоришта у записнику ПС Козарска Дубица број 18-1/01-892/18 од 14.12.2018. године, из којег, супротно наводима жалбе, произилази да је М. Л. управо испитан у својству осумњиченог и то прије 22.12.2018. године када је тужилац подигао оптужницу.

Како се даље правилно наводи у другостепеној пресуди, статус осумњиченог лица није условљен искључиво доношењем наредбе о спровођењу истраге, како то жалба погрешно тумачи, већ је довољно да су службена лица подузела неку од службених радњи против одређеног лица а због постојања основа сумње да је то лице починило кривично дјело. У разматрању предметне процесне ситуације, кључан је моменат када је започето испитивање у истрази, односно када је, сада осуђеном, саопштено да има статус осумњиченог, и када је упозорен на права која му по основу тог статуса припадају у кривичном поступку, те о томе сачињен записник. У конкретном предмету, осуђени М. Л. је статус осумњиченог добио дана 14.12.2018. године када је у том својству и испитан, при чему за повреду његовог права на одбрану није од значаја да ли је од стране тужиоца изостао надзор над радом службених лица већ да ли је приликом испитивања осумњичени био упозорен о својим правима, а што се наводима жалбе не доводи у сумњу. Такође се другостепена пресуда осврће и на приговоре одбране у вези са тзв. “криминалистичком обрадом” за коју жалба тврди да је примијењена над оптуженим ноћу 30.11./01.12.2018. године. Правилно је становиште другостепеног суда да криминалистичка обрада не представља испитивање осумњиченог, већ се ради о овлашћењу службених лица у смислу члана 29. у вези са чланом 35. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, број 57/16, 110/16, 58/19, 82/19, 18/22, 55/23 и 48/24) да прикупља обавјештења са циљем да се утврди да ли уопште постоје основи сумње да је почињено кривично дјело и друге важне околности које су у вези са кривичним дјелом. Наведене разлоге пресуде другостепеног суда, као правилне и законите, прихвата и овај суд и на њих упућује подносиоца захтјева.

У вези са наводима о незаконитости доказа, односно истражне радње привременог одузимања предмета, у вези са чим одбрана гради тезу о незаконитости и осталих доказа проистеклих из употребе тих предмета у предметном кривичном поступку, овај суд подсјећа да је повреда права на одбрану једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан одредбама члана 311. став 1. ЗКП РС, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека. Под ову повреду се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене у цитираној законској одредби, које су законом предвиђене као жалбени основ, али нису предвиђене као основ за подношење Захтјева за заштиту законитости, укључујући и онај облик битне повреде одредаба кривичног поступка на које се Захтјевом браниоца осуђеног указује, прописан под тачком з) цитиране законске одредбе, који се манифестује у заснивању пресуде на доказу на којем се према одредбама ЗКП РС не може заснивати пресуда. Стога овај суд неће разматрати напријед наведене приговоре, јер би тиме изашао изван законских оквира којима се одређује домен овог ванредног правног лијека.

Повреду Кривичног законика, према разлозима у образложењу, Захтјев заснива на тврдњи да је суд на темељу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања извео

погрешан закључак да се у радњама оптуженог стичу обиљежја кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС. Наведени приговор Захтјева је у суштини чињеничног карактера, јер се њиме првенствено настоји ревидирати утврђено чињенично стање у правоснажној пресуди на начин који би довео до другачије правне оцјене тако измјењене чињеничне основе, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђени ослобађа оптужбе да је починио предметно кривично дјело, па како се повреда Кривичног законика, као законски разлог за овај правни лијек, у смислу цитираних одредби члана 350. ЗКП РС, не може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде, то нема мјеста тврдњи Захтјева осуђеног да је побијаном правоснажном пресудом на штету осуђеног повријеђен Кривични законик.

Из наведених разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је овај суд у смислу одредби члана 355. ЗКП РС одлучио као у изреци, тако што је Захтјев одбио као неоснован.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић